

EĞİTİME ERİŞİM VE DEVAMIN İZLENMESİ

Uluslararası alanda kabul görmüş belgeler arasında yer alan İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi ve Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin de önemle vurguladığı gibi, günümüzde temel eğitim, herkesin eşit olarak yararlanması gereken bir haktır. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 28. maddesinde de ayrıntılı bir şekilde eğitim hakkı düzenlenmiştir. "Taraflar devletler çocuğun eğitim hakkını kabul eder ve bu hakkın fırsat eşitliği temeli üzerinde tedricen gerçekleştirilmesi görüşüyle özellikle ilköğretimi herkes için zorunlu ve parasız hale getirirler. Okula düzenli biçimde devamın sağlanması ve okulu terk etme oranlarının düşürülmesi için önlem alırlar. Eğitim alanında, özellikle cehaletin ve okuma yazma bilmemenin dünyadan kaldırılmasına katkıda bulunmak ve çağdaş eğitim yöntemlerine ve bilimsel ve teknik bilgilere sahip olunmasını kolaylaştırmak amacıyla uluslararası işbirliğini güçlendirir ve teşvik ederler"

Sözleşmenin yanı sıra 2000 yılında Dünya Eğitim Forumu'nda da 2005 yılına kadar ilk ve orta öğretimde cinsiyet farklılıklarının ortadan kaldırılması ve 2015 yılına kadar tüm eğitim kademelerinde özellikle kız çocuklarının aleyhine işleyen cinsiyet eşitsizliğinin aşılması ve tüm çocukların ücretsiz, zorunlu ve kaliteli eğitime erişimleri hedeflenmiştir.

Dünya çapında geçerli olan uluslararası belgelere ek olarak, ülkemizde de eğitim konuları devletin önem verdiği konular arasında ilk sırada yer almıştır. Zorunlu eğitim çağındaki çocukların temel eğitim hakkı Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar hazırlanan tüm anayasalarda teminat altına alınmıştır. Bunun yanı sıra uluslararası topluluk tarafından benimsenen ilköğretimle ilgili küresel ilke ve hedefler de benimsenmiş ve bunlar ulusal kararlarla garanti altına alınmıştır. Bu kapsamda ilköğretimin zorunlu ve ücretsiz olması, eğitimin fırsat eşitliği temeline dayalı olarak yürütülmesi, hem Anayasada (1961 ve 1982 Anayasaları) hem de Millî Eğitim Temel Kanunu (1973) ile İlköğretim ve Eğitim Kanunu'nda (1961) yer almaktadır.

Ülkemizin beş yıllık kalkınma planları incelendiğinde 1970'lerde başlayan ilköğretimin tüm çocuklara yaygınlaştırılması hedefinin her plan döneminde gündemin ilk sırasında yer almasına rağmen bu hedefin bir türlü gerçekleştirilemediği görülmektedir. 2005-2006 eğitim-öğretim yılı için hedeflenen okullaşma oranı %95,6, 2012-2013 eğitim-öğretim yılı için ise %100'dür (Dokuzuncu Kalkınma Planı 2007-2013).

Daha önce yapılan çalışmalara ek olarak son yıllarda eğitim alanında Milli Eğitim Bakanlığı'nca kapsamlı çalışmalar yapılmıştır. Millî Eğitimi Geliştirme Projesi, Temel Eğitim Programı ve Projeleri, AB Temel Eğitimi Destekleme Programı gibi önemli projelerin en önemli hedefi "ilköğretimi tüm çağ nüfusuna yaygınlaştırmak" olmuştur. Çağ nüfusu ile kastedilen o okul yılında o yaşta okula gitmesi gereken çocuklardır. Bu projelerden Temel Eğitim Programı ve AB Temel Eğitimi Destekleme Programı halen devam etmekte olup, bu amaca yönelik etkinlikleri sürmektedir. Bu projeler kapsamında yapılan çalışmalarla ilköğretimin yaygınlaştırılmasında önemli mesafeler kat edilmişse de geline nokta, daha

hala zorunlu eğitim yaş grubundaki tüm çocukların eğitime kavuşturulması hedefine ulaşamamıştır (MEB, Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim, 2007-2008).

Milli Eğitim Bakanlığı eğitime erişimde cinsiyet eşitliğini sağlamak için 2002 yılında Haydi kızlar Okula Kız çocuklarının eğitime erişimi projesini başlatmıştır. Bu proje yalnızca kız çocukları için eğitim fırsatlarının artırılmasını değil, aynı zamanda kız çocuklarını okula devam etmekten ve okulda başarı göstermekten alıkoyan tüm engellerin sistematik biçimde ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. *Haydi Kızlar Okula, Kız Çocuklarının Okullulaşmasına Destek Kampanyası*, zorunlu eğitim çağında olup eğitim hakkından yoksun kalan çocuklar arasında kız çocuklar üzerine odaklanılarak tüm çocuklar için kaliteli eğitime erişimi sağlamak anlamına gelmektedir. Kampanya üç aşamada gerçekleşmektedir.

1. Kampanyanın Tasarımı 2002-2003

Bu aşamada sorunun tanımlanması ve büyüklüğünün saptanması için "*Eğitimin Toplumsal Cinsiyet Açısından İncelenmesi*" araştırması yapılmıştır. Kampanyanın hazırlık aşaması olan bu evrede bakanlıktaki ve illerdeki örgütlenme modeli geliştirilmiş ve Kampanya da kullanılmak üzere materyal hazırlanmıştır.

Şekil 1. Haydi Kızlar Okula Kampanyasının Örgütlenme Şeması

2. Kampanyanın Uygulanması 2003-2006

Proje 17 Haziran 2003 tarihinde Van ilinde başlatılmıştır. İlk yılında kız çocukların okullulaşma oranlarının en düşük olduğu Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde yer alan 10 ilde yoğunlaşmıştır (Harita1.). Bu aşamanın ilk bir yılında il/ilçe ve okul yöneticilerinin kapasitelerini geliştirme ve kampanya örgütlenmesini sağlama çalışmaları gerçekleştirilmiş, yapılan çalışmalar ve illerin sahiplenmesiyle kampanya toplumsal bir seferberliğe dönüşmüştür.

Harita 1. Haydi Kızlar Okula!" Kampanyası 2003, 2004, 2005 ve 2006 Yıllarında Kampanya İlleri

Kampanya Uygulama süreçleri şöyle sıralanmıştır.

- Örgütlenme ve kapasite geliştirme
- Tespit ve analiz
- İkna ve kayıt
- İzleme ve değerlendirme

Şekil 2. Haydi Kızlar Okula Kampanyası Uygulama Süreci Döngüsü

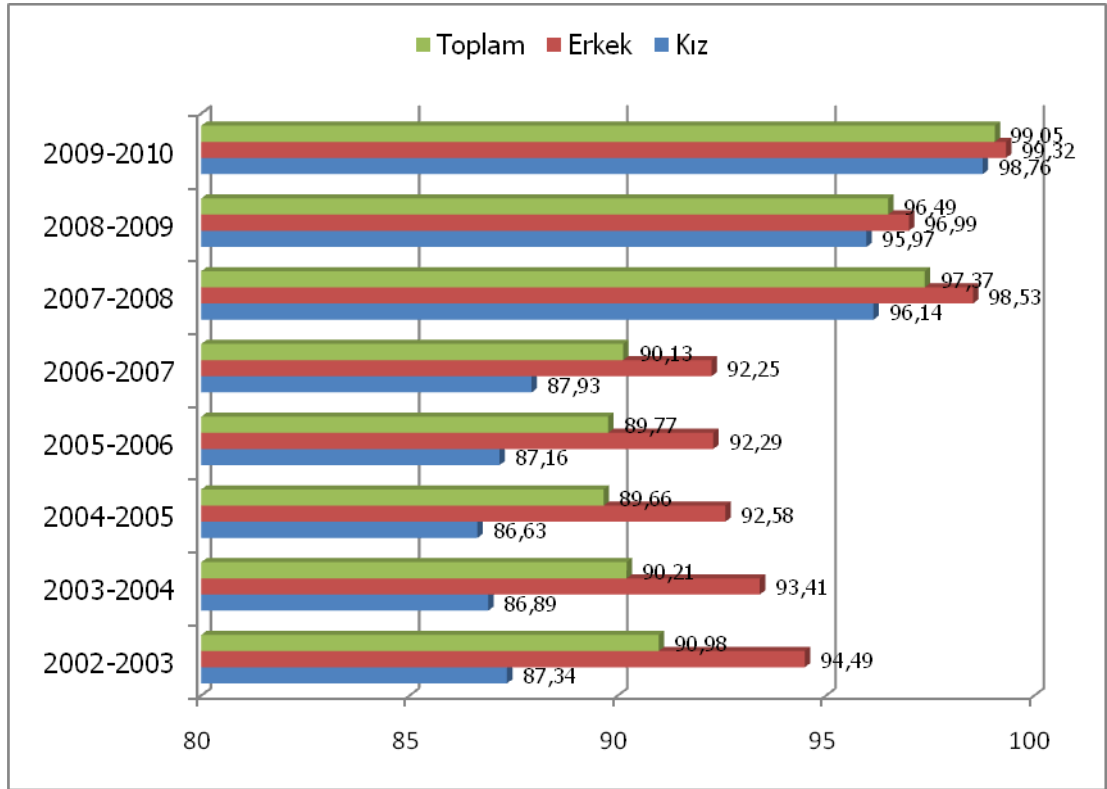

Örgütlenme ve kapasite geliştirme çalışmaları kapsamında gerek merkezi gerekse yerel düzeyde aktörlerin iş tanımları, kampanya süreçleri ve ikna çalışmaları hakkında kapasite geliştirme çalışmaları, muhtar kayıtları, ev halkı tespit fişleri, aşı kartları, alan taramaları vb. yoluyla tespit ve analiz çalışmaları gerçekleştirilmiştir. İllerin Merkez yürütme kuruluna gönderdikleri raporlar aracılığıyla izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütülmüştür.

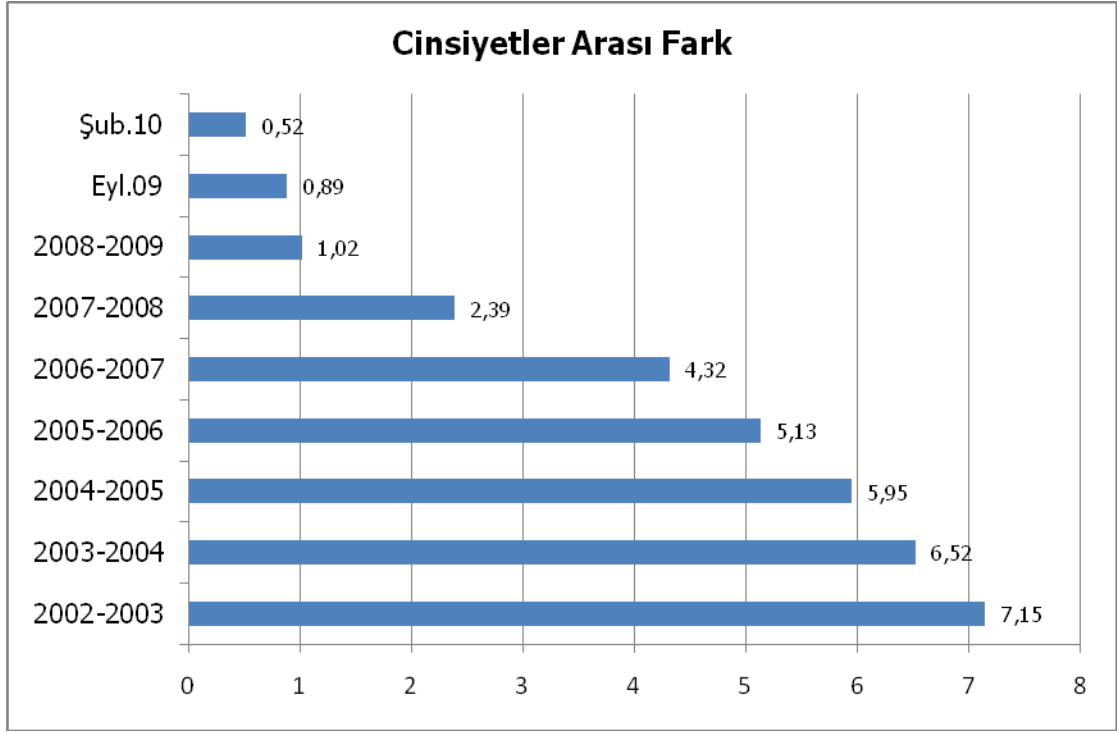
Kampanya kapsamında 2003 yılından itibaren dört yılda yaklaşık 240 bini kız olmak üzere 350 bin çocuk okullulaştırılmıştır.

Haydi Kızlar Okula Kampanyası'nın başarılı olmasının nedenleri arasında kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, gönüllüler başta olmak üzere bütün birimlerin büyük katkıları ve çalışmalara aktif katılımında bulunmuş olmasıdır. Ayrıca; il ve ilçelerimizde sivil toplum örgütleri ile birlikte başarılı sonuçlara ulaşılmıştır. Grafik 1'de de görülebileceği gibi kızların net okullulaşma oranı yükselmiş, eğitimde cinsiyetler arası fark azalmıştır (Grafik2).

Grafik 1. Haydi Kızlar Okula Kampanyası Uygulama Yıllarında Net Okullulaşma Oranı (Cinsiyet, Toplam)

Grafik 2. Haydi Kızlar Okula Kampanyası Uygulama Yıllarında İlköğretime Erişimde Net Okullulaşma Oranlarına Göre Cinsiyetler Arası Fark

Milli Eğitim Bakanlığı Taşra Teşkilatının özveri ve titizlikle yürüttüğü kampanya eğitime erişim göstergelerinde ve eğitime erişim cinsiyetler arası farkın azaltılmasında önemli gelişmeler sağlamıştır. Ancak Grafik 3’de de görülebileceği gibi kampanya 2007 yılında duraklamaya girmiştir. Artık geride okula kazandırılması gereken zorlu bir grup kalmıştır. Bu durum bu grubun okullulaşması için özel politika ve stratejiler geliştirilme gerekliliğini ortaya koymuştur.

Grafik 3. Haydi Kızlar Okula Kampanyası Kapsamında Yıllara Göre Kazandırılan Çocuk Sayısı

3. Kampanyada rol değişikliği ve sürdürülebilirlik veya kurumsallaşma süreci 2007-2008

İlköğretim Genel Müdürlüğü 2003 yılından itibaren sürdürülen ‘kampanya’ çalışmalarını kurumsallaştırmak ve sürdürülebilir hale getirmek amacıyla yeni yaklaşımlar benimsemiştir.

a) Mevcut veri tabanlarının kullanılması ve güçlü bir izleme sistemi

b) Bakanlık, il, ilçe ve okul düzeyinde izleme ve değerlendirme

Mevcut Veri Tabanlarının Kullanılması: Zamansal olarak, iyileştirme politikaları gün geçtikçe daha olumlu sonuçlar verse de, hala yapılması gereken çok şey vardır. Okullaşma oranının %100 olmaması bir yana, bu eksikliğin özellikle, kız çocuklar aleyhine ve hem kız çocuklar için hem de erkek çocuklar için kırsal bölgeler ve görece yoksul yerlerde daha belirgin olduğu görülmektedir. Gerek okullaşma oranı, gerek okula zamanında kaydolmama ve gerekse erkek ve kız çocuklar arasında görülen cinsiyete dayalı farklılaşmalar ülkemizde bölgelere göre değiştiği gibi, bölge içinde illere göre de değişmekte, hatta il içinde ilçelere göre de değişim gösterebilmektedir. Bu durum merkezi politikalar yerine yerel politikaların sorunun çözümünde daha etkili olacağının bir göstergesidir. Merkezden yürütülen erişim stratejileri zamansal iyileştirmeler sağlasa da erişim ve devamın sağlanmasında yeni strateji ve politikalara ihtiyaç duyulmuş ve İlköğretim Genel Müdürlüğü eğitime erişim ve devamın izlenmesi ve sağlanmasında yeni yaklaşımlar belirlenmiştir. Bu amaçla e-okul veri tabanına eklenen bir modül ile okula hiç kaydolmamış ve devamsız öğrencilerin okul bazında izlemesi yapılmakta, yaş, cinsiyet ve nedenlere (Grafik 5) bağlı olarak sorunlar tespit edilmekte ve çözümlenmesi için yeni merkezi ve yerel çözümler stratejiler geliştirilmektedir. Bu kapsamda zorunlu eğitim çağında olup ilköğretime kayıtsız ve kayıtlı olduğu halde devamsız çocukların tespit edilmesi, ikna çalışmaları, kaydolmama/ devamsızlık nedenlerine bağlı izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmaktadır. Eğitime kayıtsızlığın nedenleri 5 başlık altında 26 nedene göre sorgulanmaktadır. Eğitime kayıtsızlığın başlıca nedenleri;

1. Nüfus ve Adres Kaydıyla İlgili Sorunlar;

- Adresten taşındı yeni adresi biliniyor,
- Adresten taşındı yeni adresi bilinmiyor,
- Adres bileşenleri yanlış,
- Nüfus yaşı ile fiziki yaşının farklılığı,
- Nüfus cüzdanının bulunmaması ya da geç çıkartılması,
- Birden fazla nüfus kaydı olması,
- Vefat ettiği halde nüfus kaydının düşmemesi,
- Yurtdışına çıktığı halde adres kaydının düzeltilmemesi,
- Vatandaşlıktan çıktığı halde nüfus kaydının düzeltilmemesi,

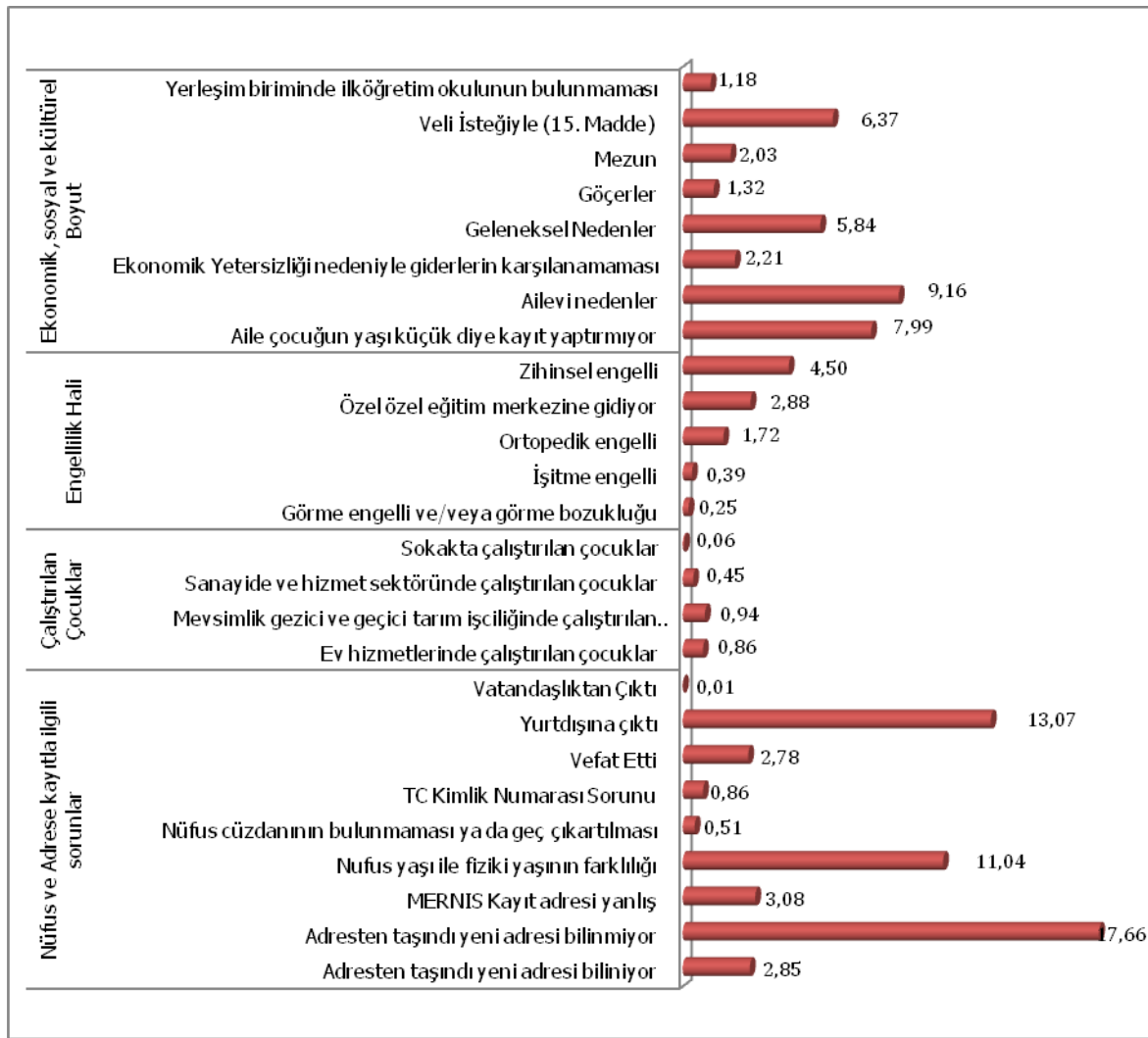
2. Çalıştırılan Çocuklar;

- Ev hizmetlerinde çalıştırılan çocuklar,
- Gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliğinde çalıştırılan çocuklar,
- Sanayi ve hizmet sektöründe çalıştırılan çocuklar,
- Sokakta çalıştırılan çocuklar,

3. Engellilik Hali;

- İşitme engelli,
 - Görme engelli ve/veya görme bozukluğu,
 - Ortopedik engelli,
 - Özel zel eğitim merkezine gittiği için İlköğretime kayıtsız,
 - Zihinsel engelli,
4. Ekonomik Sosyal ve Kültürel Boyut;
- Aile ocuęun yaşı küçük diye kayıt yaptırmıyor,
 - Ailevi nedenler,
 - Ekonomik yetersizliği nedeniyle giderlerin karşılanamaması,
 - Geleneksel nedenler,
 - Göçerler,
 - Yerleşim biriminde ilköğretim okulunun bulunmaması
5. Diğer
- Mezun,
 - Veli isteęiyle erteleme (15. Madde).

**Grafik 4. Zorunlu Eğitim ağında Olup Okula Kayıtsız ocukların Kaydolmama Nedenleri
(Mayıs 2009)**

İlköğretimde net okullulaşma oranları kadar ilköğretime kayıtlı öğrencilerin devamsızlık oranları da eğitime erişimin önemli bir göstergesidir. İlköğretime kayıtlı olup devamsız öğrencilerin devamsızlık nedenleri 4 başlık altında 19 madde de sorgulanmaktadır.

1. Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Boyut;

- Çocukların öğrenim gördüğü yerleşim biriminde ilköğretim 6-8. sınıfların bulunmaması,
- Ailenin ekonomik yetersizliği nedenleriyle eğitim giderlerini karşılayamaması,
- Ailevi nedenler,
- Göçerler,
- Erken evlilik ve nişanlanma,
- Geleneksel nedenler,
- Sağlık nedeniyle devamsız,

2. Engellilik Hali;

- Zihinsel engellilik,
- Ortopedik engellilik,
- Görme engelli ve/veya görme bozukluğu,
- İşitme engelli,

3. Çalıştırılan Çocuklar;

- Gezici ve geçici mevsimlik tarım işçiliğinde çalıştırılan çocuklar,
 - Sanayi ve hizmet sektöründe çalıştırılan çocuklar,
 - Sokakta çalıştırılan çocuklar,
 - Ev hizmetlerinden çalıştırılan çocuklar,
4. Nüfus Kaydı ve Adres Taşınması;
- Yurtdışına taşınma veya yaşama,
 - Vatandaşlıktan çıkma,
 - Yurtdışından gelme,
 - Nüfus yaşı ile fiziki yaşının farklılığı,

Merkezi düzeyde e-okul veri tabanı ile il, ilçe ve okul düzeyinde net okullulaşma oranları izlenerek ve veriler değerlendirilerek il eğitim durum raporları hazırlanmaktadır. Bu çalışmalar kampanya ana hedefi olan çağ nüfusunun yüzde 100 okullulaştırılması için etkin stratejiler geliştirilmesine yöneliktir.

a) Okul Tabanlı Çalışma (Okulların Çözüm Üreten Merkezler Haline Getirilmesi): Haydi Kızlar Okula Kampanyası'nın başarılı olmasının nedenleri arasında kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, gönüllüler başta olmak üzere bütün birimlerin büyük katkıları ve çalışmalara aktif katılımında bulunmuş olmasıdır. Ayrıca; il ve ilçelerimizde sivil toplum örgütleri ile birlikte başarılı sonuçlara ulaşılmıştır.

Bütün bu çalışmaların yanında illerimiz web tabanlı izleme sistemleri kurmuş ve okula kazandırılan çocukların devam durumlarının izlenmesi için "izleme formları" geliştirilmiştir. Bazı illerimizde de okula kazandırılan çocukların yarıyıl tatillerinde kültür, sanat ve spor faaliyetleri ile tatil zamanlarını değerlendirmeleri için programlar hazırlanmıştır. Bu ve benzeri deneyimler ve çocukların okula kazandırılmasında yerel strateji geliştirilip uygulama gerekliliği nedeniyle kampanyada dört düzeyden oluşan örgütlenme modeli geliştirilmiştir.

1. Düzey; okul düzeyi,
2. Düzey; ilçe düzeyi,
3. Düzey; il düzeyi,
4. Düzey; merkezi/Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Teşkilatı

Bu örgütlenme modeline uygun rol ve görev dağılımları öngörülmüştür.

Okul Düzeyi:

1. Okula kaydı olmayanlar ve devamsız konumdaki çocukların okula kazandırılması amacıyla okulda ikna ekiplerinin kurulması. Bu ekiplerde okul müdürü, öğretmen, muhtar veya ihtiyar heyeti, sağlık ocağı personeli, imam, okul aile birliği başkanının yer alması.
2. Okula kaydı olmadığı tespit edilmiş çocuklar ile okula kayıtlı olup devamsız konumdaki öğrencilerin ev ziyaretlerinin yapılması
3. Okula niçin kayıt yaptırmadıkları ve devamsızlık nedenlerinin belirlenmesi ve analiz edilmesi
4. Okula kayıt ve devam için okul bazlı bir eylem planının geliştirilmesi
5. İkna çalışmalarının yürütülmesi

6. Okula kaydın yapılması ve devamın sağlanması
7. Yetiştirici sınıflara yönelik çalışmaları planlama ve uygulama çalışmalarının yürütülmesi
8. Okula kaydı olmayan ve devamsız konumda bulunan çocukları e-Okul veri tabanı üzerinden izleme çalışmalarının yürütülmesi

İlçe Düzeyi:

1. İlçenin ilköğretim net okullulaşma oranının bulunması ve bu duruma bağlı olarak çözümlerin geliştirilmesi
2. Zorunlu eğitim çağında olup ilköğretime devamsız konumdaki öğrencilerin ilçe ölçeğinde tespit edilmesi ve ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesinin sağlanması
3. Tespitlerin yaş grupları, cinsiyet ve nedenlerine göre ön analizinin yapılması
4. Sorunun çözümüne yönelik ilçe ölçeğinde eylem planı hazırlanması
5. Yerel kaynakların harekete geçirilmesi
6. Okul müdürlerine yönelik kapasite geliştirme eğitimlerinin verilmesi
7. İlköğretim müfettişlerinin okullar düzeyinde izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütmesi

İl Düzeyi:

1. İl'in ilköğretim net okullulaşma oranının bulunması ve bu duruma bağlı olarak çözümlerin geliştirilmesi
2. Zorunlu eğitim çağında olup ilköğretime katılmamış çocukların ve okula kayıtlı olup devamsız konumdaki öğrencilerin il ölçeğinde tespit edilmesi ve ev ziyaretlerinin gerçekleştirilmesinin sağlanması
3. Tespitlerin yaş grupları, cinsiyet ve nedenlerine göre ön bir analizinin yapılması
4. Sorunun çözümüne yönelik il ölçeğinde eylem planı hazırlanması
5. Yerel kaynakların harekete geçirilmesi
6. İlçe Milli Eğitim Müdürlerine yönelik kapasite geliştirme eğitimlerinin verilmesi
7. İlköğretim müfettişlerinin okullar düzeyinde izleme ve değerlendirme çalışmaları yürütmesi

Bakanlık Düzeyi:

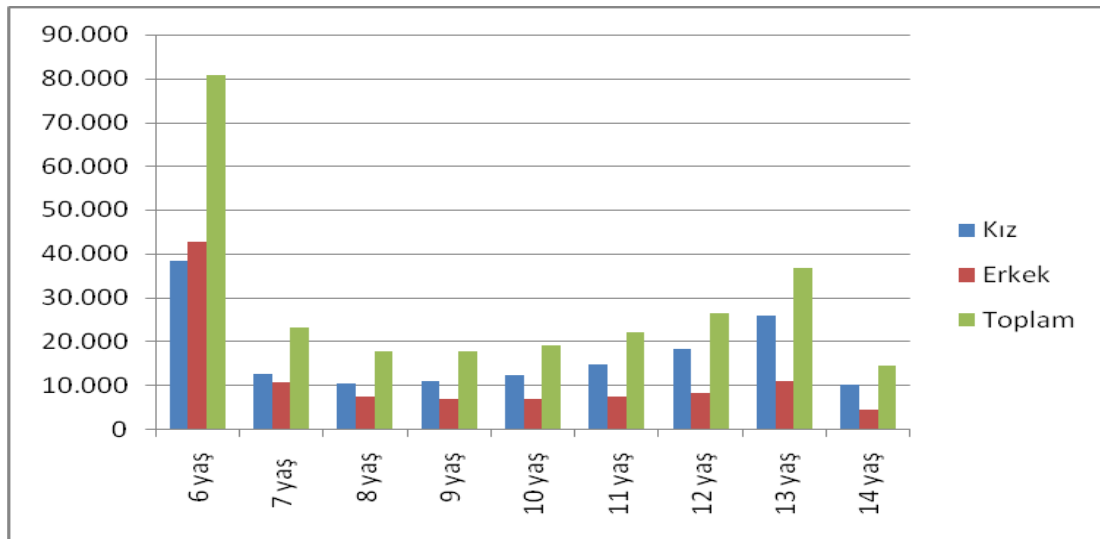
1. Zorunlu eğitim çağında olup okula hiç kaydı olmayanların Adres Kayıt Sistemi ile e-Okul veri tabanlarının karşılaştırılarak adres, yaş ve cinsiyete göre ayrıştırılmış olarak tespit edilmesinin sağlanması,
2. Mevcut verilere göre il ve ilçe düzeyinde net okullulaşma oranlarını belirlemek ve il ve ilçelerin durumlarını ortaya koymak
3. Analizlere ve il, ilçe çalışmalarına göre il ve ilçelerin eğitim karnelerinin hazırlanmasını sağlamak
4. Net okullulaşma bakımından en sorunlu illerin harekete geçmesine yönelik kapasite geliştirme ve çözüm üretme toplantılarını organize etmek

5. Okula kazandırılan ve devamı sağlanan çocukların durumlarını izlemek ve raporlamak
6. En sorunlu illerin ziyaret edilerek harekete geçirilmesine destek vermek
7. İlgili kamu kuruluşların harekete geçirilmesini sağlamak

Sorun Odaklı Strateji ve İyileştirmeler

1. **İlköğretime Zamanında Kaydolmama Sorununun En Fazla Yaşandığı Bölge ve İllerde Nedenlerin Belirlenerek Zamanında Kaydolmayı Sağlamaya Yönelik Strateji Geliştirilmesi Araştırması:** İzleme çalışmaları kapsamında ilk fark edilen sorun zamanında kaydolmama (geç kayıt) sorunudur (Grafik 5).

Grafik 5. Zorunlu Eğitim Çağında Olup Okula Kayıtsız Çocukların Yaşlara Ve Cinsiyete Göre Dağılımı¹

Türkiye genelinde görülen bu sorunun nedenlerinin belirlenmesi ve merkezi strateji geliştirilmesi için zamanında kaydolmama sorunun en çok yaşandığı 10 ilde (Ağrı, Bitlis, Diyarbakır, Gümüşhane, Hakkari, Muş, Osmaniye Şanlıurfa) “İlköğretime Zamanında Kaydolmama Sorununun En Fazla Yaşandığı Bölge ve İllerde Nedenlerin Belirlenerek Zamanında Kaydolmayı Sağlamaya Yönelik Strateji Geliştirilmesi” araştırması yapılmıştır. Söz konusu araştırma bulgularından hareketle strateji geliştirme çalışmaları devam etmektedir.

2. **Yetiştirici Sınıflar Öğretim Programı:** Eğitime erişimin sağlanması için yürütülen Merkezi Politika ve stratejilerin biri de Yetiştirici sınıf öğretim programıdır Grafik 5’de de görüldüğü gibi 10-14 yaş gruptaki çocukların eğitime erişimine yönelik özel bir çalışma yapma gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Haydi Kızlar Okula kampanyasının ara değerlendirme sonuçları ve uygulayıcı görüşleri okula kazandırılan 10-14 yaş grubundaki çocukların okula devam ve uyum sorunları yaşadıklarını göstermiştir. Mevcut düzenlemeler ve yapılan çalışmaların da bu grubun okula

¹ Mart 2009 e- okul verileri

kazandırılmasında yeterince etkili olmadığı uygulayıcılar tarafından sık sık dile getirilmiştir. Çocukların okula erişiminin sağlanması ve farklı yaş gruplarındaki çocukların yaşlarıyla birlikte okula devam ve uyumlarının sağlanması amacıyla geliştirilen Yetiştirici Sınıf Öğretim Programı (Telafl Eğitimi) 81 ilde uygulanmaktadır. Yetiştirici Sınıf Öğretim Programı, zorunlu eğitim çağı kapsamında olup, çeşitli sebeplerle öğrenimlerini yaşlarıyla birlikte zamanında yapamamış, okula hiç kayıt olmamış ya da sürekli devamsız olan 10-14 yaş grubundaki çocukların eğitimlerine akranları ile birlikte devam edebilecekleri yeterlilikleri kazandırarak, ilköğretime devamlarının sağlanmasını düzenleyen uygulamanın genel adıdır. YSÖP kapsamda programın başladığı günden bu güne yaklaşık 28 bin çocuğun okula kaydı ve devamı sağlanmıştır.

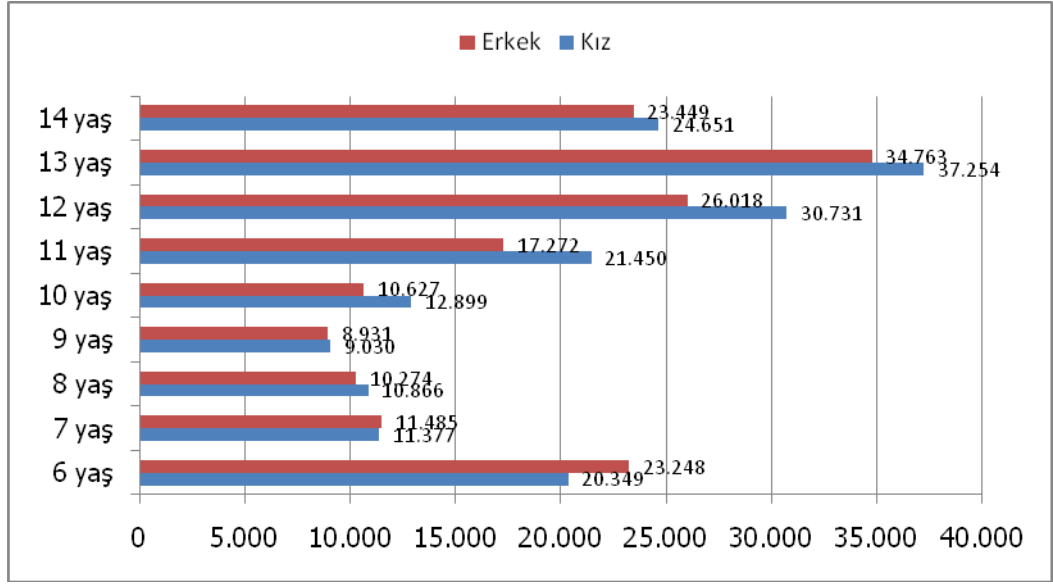
3. **Aşamalı Devamsızlık Yönetimi Modeli:** İlköğretime erişim kadar önemli olan bir diğer eğitim göstergesi de ilköğretimden diplomalı mezun olanların oranıdır. Ülkemizde ilköğretim 8 yıla çıkarılmış olmakla birlikte, kayıtlı öğrencilerin devamlarının sağlanmasında sıkıntılar ve eğitim sisteminden kopuşlar gözlemlenmektedir. İzleme çalışmaları sonucunda fark edilen bir diğer önemli erişim sorunu da ilköğretime kayıtlı olup devamsız durumdaki öğrencilerdir. Grafik 6'da görüldüğü gibi ilköğretime kayıtlı olup devamsız öğrencilerin yaşlarıyla doğru orantılı olarak artmaktadır. Bir diğer nokta ise, yaş büyüdükçe kız ve erkeklerin okula devamında kızlar aleyhine farkın artmasıdır.

Tablo 2. İlköğretime Kayıtlı Olup 20 Gün Ve Üstü Devamsız Öğrencilerin Yaş Ve Cinsiyete Göre Dağılımları

	Kız	Erkek	Toplam	Dağılım %
6 yaş	20.349	23.248	43.597	13
7 yaş	11.377	11.485	22.862	7
8 yaş	10.866	10.274	21.140	6
9 yaş	9.030	8.931	17.961	5
10 yaş	12.899	10.627	23.526	7
11 yaş	21.450	17.272	38.722	11
12 yaş	30.731	26.018	56.749	16
13 yaş	37.254	34.763	72.017	21
14 yaş	24.651	23.449	48.100	14
Toplam	178.607	166.067	344.674	100

Grafik 6. İlköğretime Kayıtlı Olup 20 gün ve üstü Devamsız Öğrencilerin Yaşlara ve Cinsiyete Göre Dağılımı²

² Mart 2009 e- okul verileri

Bu kopuşları önlemek, devamsızlık riski altında bulunan öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını desteklemek ve izlemek amacıyla bir sistemin kurulması önemli bir gerekliliktir. Bunu sağlayabilmek için ilk aşamada MEB İlköğretim Genel Müdürlüğü ve UNICEF *okulu terk riski ve devamsızlık durum saptaması ve ihtiyaç analizi araştırması* yaptırmıştır. Araştırmanın sonucunda Devamsızlığın işlevsel tanımları yapılmış, Aşamalı Devamsızlık Yönetimi Modeli, Risk Değerlendirme İhtiyaç Formu ve Eylem Planları geliştirilmiştir.